

Сергій Олександрович ІВАНИЦЬКИЙ

д.ю.н., доцент, професор кафедри, Національна академія внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8426-100X>

e-mail: serg.infoline@gmail.com

Демид Анатолійович МОРОЗОВ

к.ю.н., доцент кафедри, Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1114-9033>

e-mail: demyd.morozov@gmail.com

Вікторія Валеріївна ІВАНИЦЬКА

к.ю.н., головний спеціаліст відділу, Головне управління кримінальної юстиції Директорату правосуддя та кримінальної юстиції Міністерства юстиції України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6976-2183>

e-mail: p-victoria@ukr.net

Олександр Миколайович ПУПІНІН

старший викладач, Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5690-6552>

e-mail: alex1974pan@i.ua

ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ТА ПРОКУРОРСЬКОГО НАГЛЯДУ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ, УПОВНОВАЖЕНИХ РОЗСЛІДУВАТИ ЕКОНОМІЧНІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті проаналізовано організаційні та процесуальні проблеми здійснення судового контролю та прокурорського нагляду за дотриманням законів в діяльності органів, уповноважених розслідувати економічні кримінальні правопорушення, в умовах воєнного стану. Досліджено новітню прокурорську та судову практику, доктринальні напрацювання науковців. Сформульовано пропозиції з удосконалення правового регулювання судового контролю та прокурорського нагляду за дотриманням законів органами, які здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень у сфері економіки.

Ключові слова: судовий контроль, прокурорський нагляд, воєнний стан, кримінальне правопорушення

ВСТУП

Повномасштабний наступ російських військ у лютому 2022 р. істотно змінив реалії життя для кожної людини в Україні та держави загалом. Не стали виключенням й органи кримінальної юстиції, що покликані забезпечити законність й невідворотність притягнення до відповідальності винних у вчиненні кримінальних правопорушень.

Основними інструментами забезпечення законності у досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень традиційно розглядаються прокурорський нагляд й судовий контроль, які в умовах війни зазнали значних трансформацій. Виникли нові труднощі й проблеми організаційного та процесуального характеру, зокрема, у сфері забезпечення дотримання законності розслідування економічних кримінальних правопорушень, адже гібридна агресія росії включає не тільки військовий, але й економічний складник. Вітчизняна економіка стала одним з пріоритетних об'єктів деструктивного впливу РФ, тож ефективне розслідування кримінальних правопорушень економічної спрямованості, виявлення та арешт російських і білоруських активів є нагальними завданнями з протидії злочинним посяганням.

Відповідаючи на ці виклики, український законодавець на початку 2022 р. трансформував національну модель судового контролю та прокурорського нагляду за дотриманням законів у кримінальному провадженні й протягом всього року неодноразово вносив зміни до її процесуального механізму. Окремі аспекти реалізації цих змін стали предметом наукових розробок І.Л. Беспалько [1], І.В. Гловюк [2], А.В. Лапкіна [3], М.А. Макарова, В.В. Михайленко, Л.М. Москвич, О.З. Хотинської-Нор, С.Л. Шаренко та ін. вчених, проте з огляду на динаміку правового регулювання й недостатність уваги в науці до проблематики судового контролю та прокурорського нагляду за діяльністю органів, уповноважених розслідувати економічні кримінальні правопорушення, в умовах воєнного стану, актуальним є поглиблене теоретичне дослідження вказаних питань.

МЕТОЮ статті є науковий аналіз проблемних питань здійснення судового контролю та прокурорського нагляду за діяльністю органів, уповноважених розслідувати економічні кримінальні правопорушення, в умовах воєнного стану.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У процесі дослідження використано комплекс за-

гальнонаукових та спеціальних методів і прийомів наукового пізнання, зокрема, діалектичний, системно-структурний, формально-логічний, статистичний методи тощо.

РЕЗУЛЬТАТИ

Прийняття Закону України № 2111-IX від 3 березня 2022 р. «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України "Про попереднє ув'язнення" щодо додаткового регулювання забезпечення діяльності правоохоронних органів в умовах воєнного стану» [4] ознаменувало запровадження численних новацій до чинної процедури кримінального провадження, на додаток до яких законодавець протягом року чотирнадцять разів вносив зміни до процесуального закону, одинадцять з яких стосувалися оптимізації судового контролю та прокурорського нагляду за дотриманням законів під час проведення досудового розслідування.

Аналіз законодавчих новел та практики їх застосування дозволяє виділити певні загальні тенденції й закономірності розвитку інститутів судового контролю та прокурорського нагляду, після розгляду яких ми дослідимо особливості їх функціонування щодо забезпечення законності досудового розслідування кримінальних правопорушень в сфері економіки.

По-перше, в умовах воєнного стану набула подальшого нормативного впорядкування диференційована (дуалістична) модель реалізації судового контролю та прокурорського нагляду, в межах якої паралельно співіснує загальний (стандартний, звичайний) механізм контрольно-наглядової роботи (на більшій частині території держави, де умовно безпечно) та особливий режим, що визначений Розд. IX-1 Кримінального процесуального кодексу (КПК) України (у тих регіонах, де через активні бойові дії чи інші обставини відсутня об'єктивна можливість виконання слідчим суддею повноважень).

По-друге, у місцевостях, де застосовується особливий режим досудового розслідування, нормативний підхід законодавця відображає чітку тенденцію істотного перерозподілу контрольних повноважень від слідчого судді до керівника органу прокуратури (п.п. 2-3 ч. 1, ч. 2 ст. 615 КПК України). Прокурорський нагляд став основним, домінуючим механізмом забезпечення дотримання законності на цій ділянці із всеохоплюючими правовими можливостями, що покладає підвищену відповідальність на суб'єктів їх реалізації.

По-третє, змінилася роль судового контролю у районах, де відсутня об'єктивна можливість виконання слідчим суддею повноважень.

На думку І.В. Гловюк, судовий контроль у досудовому розслідуванні у період воєнного стану має певним чином «примарний» характер через: «делегування» повноважень слідчого судді керівнику органу прокуратури; неконкретизованість наслідків повідомлення про рішення, прийняті керівником органу прокуратури, суду, визначеному у порядку, передбаченому законодавством, з наданням копій відповідних документів не пізніше 10 днів з дня повідомлення (ч. 3 ст. 615 КПК України), темпоральною колізійністю повноважень стосовно розгляду та вирішення слідчим суддею скарг (ч. 4 ст. 615 КПК України), «відстроченням»

реалізації повноважень за ст.ст. 304, 306 КПК України (п. 5 ч. 1 ст. 615 КПК України) [2, с. 71].

Із цим важко не погодитися, водночас хотілося б конкретизувати, що в місцевостях, де відсутня об'єктивна можливість виконання слідчим суддею повноважень, судовий контроль набув рис змістовно обмеженої, хронологічно віддаленої та географічно рухомої (змінної) процедури. Про це свідчить не тільки "перекладання" основного обсягу повноважень на керівника органу прокуратури, а й недостатня правова визначеність алгоритму судового контролю за рішеннями, прийнятими прокурором на підставі ст. 615 КПК України, про які останній має невідкладно за першої можливості поінформувати суд, визначений у порядку, передбаченому законодавством (з наданням копій відповідних документів не пізніше 10 днів з дня повідомлення), адже повідомний порядок не передбачає обов'язку та механізму реагування з боку слідчого судді. Використаний у ч.ч. 3-4 ст. 615 КПК України термін «суд, визначений в порядку, передбаченому законодавством» (йдеться про суд, визначений на підставі ч. 7 ст. 147 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» за рішенням Вищої ради правосуддя чи розпорядженням Голови Верховного Суду) на практиці може судом, який розташований в іншій області.

Окрім того, у частині терміну вирішення судом скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача чи прокурора п. 5 ч. 1 ст. 615 КПК України допускає, що за відсутності об'єктивної можливості виконання процесуальних дій у строк, визначений ст. 306 КПК України, розгляд такої скарги має бути проведено невідкладно за наявності можливості, але не пізніше ніж через 15 днів після припинення чи скасування воєнного стану.

Варто зазначити, що як суд, так й прокуратура та інші органи кримінального переслідування після 24 лютого 2022 р. змушені працювати на два фронти – за основною професійною спеціалізацією та на військовому рубежі, адже частина фахівців поповнила лави ЗСУ й бере збройну участь в обороні країни. Це значно збільшило робоче навантаження на тих працівників, які залишилися у системі.

Тому впровадження законодавчих новел супроводжують численні організаційні труднощі, пов'язані із забезпеченням безпеки, подоланням "кадрового голоду", обмеженим фінансуванням, евакуацією матеріалів кримінальних проваджень, недостатністю матеріально-технічних ресурсів тощо.

З метою їх усунення державою та професійним співтовариством вжито заходів з передислокації органів прокуратури, відрядження суддів, зміни (відновлення) територіальної підсудності судів, удосконалення технологій дистанційної взаємодії суб'єктів кримінального провадження тощо.

Різка збільшення кількості реєстрацій в Єдиному реєстрі досудових розслідувань (ЄСРДР) кримінальних правопорушень, що належать до підслідності СБУ, зумовило усвідомлення на державному рівні та у прокурорському середовищі необхідності ширшого залучення до їх розслідування підрозділів Національної поліції та Державного бюро розслідувань (ДБР).

Важливо, що як законодавцем, так й правозастосу-

вачем здійснюються узгоджені заходи з протидії агресору на всіх напрямках, зокрема на економічному фронті. Українською державою здійснюються системні кроки на усунення й мінімізації деструктивного впливу РФ на вітчизняну економіку, припинення каналів фінансування збройних сил окупаційної влади за рахунок підконтрольних їм суб'єктів господарювання на території України.

На цьому шляху органами прокуратури здійснюється нагляд у формі процесуального керівництва розслідуванням декількох сотень кримінальних проваджень, причому протидія тяжким та резонансним економічним злочинам (заввичай, це суспільно небезпечні діяння, передбачені ст.ст. 212, 191 та ін. КК України) часто здійснюється стосовно сукупності кримінальних правопорушень, до яких належать передусім злочини проти основ національної безпеки (ст.ст. 110-2, 111-2, ч. 4 ст. 111-1 тощо КК України).

У цьому контексті потребують уваги насамперед проблемні аспекти контрольно-наглядової діяльності на забезпечення законності проведення процесуальних дій, які є специфічними й часто використовуваними у досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері економіки. До їх переліку, зокрема, належать питання забезпечення законності здійснення тимчасового доступу до речей та документів (зокрема тих, що містять комерційну або банківську таємницю тощо) та накладення арешту на майно, що зумовлено механізмом вчинення й документування економічних кримінальних правопорушень, слідова картина яких завжди знаходить відображення у відповідній фінансово-господарській документації, для вилучення якої проводиться тимчасовий доступ до речей та документів. З огляду на корисливу спрямованість кримінальних правопорушень економічної спрямованості й підвищену можливість відчуження (приховання) активів, важливим є своєчасне накладення на них арешту з метою збереження речових доказів та забезпечення можливості реального виконання покарання у вигляді конфіскації майна.

Передусім, звернемо увагу, що протягом 2022 р. процесуальний порядок тимчасового доступу до речей та документів зазнав трансформації, зумовивши розвиток чотирьох диференційованих процедур:

1. Тимчасовий доступ до речей і документів, визначених у п.п. 2, 5, 7, 8 ч. 1 ст. 162 КПК України (відомості, які можуть становити лікарську або банківську таємницю; інформація, яка знаходиться в операторів та провайдерів телекомунікацій, про зв'язок, абонента, надання телекомунікаційних послуг, зокрема отримання послуг, їх тривалості, змісту, маршрутів передавання тощо; персональні дані особи, що знаходиться у її особистому володінні або в базі персональних даних, яка знаходиться у володільця персональних даних) – здійснюється на підставі постанови прокурора, погодженої з керівником прокуратури (на всій території України під час воєнного стану) згідно з п. 20-7 Розд. XI Перехідні положення КПК України.

2. Тимчасовий доступ до речей і документів інших видів у регіонах, де відсутня об'єктивна можливість виконання слідчим суддею повноважень – здійснюється на підставі постанови керівника відповідного органу прокуратури (п. 2 ч. 1 ст. 615 КПК України).

3. Тимчасовий доступ до речей і документів інших видів в умовно безпечних, мирних регіонах, – здійснюється у загальному порядку на підставі ухвали слідчого судді, винесеної за результатами розгляду клопотання слідчого або прокурора.

4. Зняття показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото-, кінозйомки, відеозапису – це вже нова й самостійна слідча (розшукова) дія (ст. 245-1 КПК України). Наявність в цьому переліку зумовлена походженням, генезою цієї процесуальної дії, яка виокремилася з відповідного заходу забезпечення кримінального провадження, адже раніше для зняття показань технічних приладів, що мають функції фото- чи відеозапису, слідчому за погодженням із прокурором часто доводилося звертатися із клопотанням про тимчасовий доступ до речей та документів до слідчого судді місцевого суду. Віднедавна порядок спростився – достатньо винести постанову слідчого або прокурора, водночас в межах такого механізму можна отримати копії фото- або кінозйомки, відеозапису, здійснених у публічно доступних місцях, зокрема в автоматичному режимі за виключенням місць, що відносяться до приватних помешкань осіб.

Варто зазначити, що у прокурорсько-наглядовій практиці виникли труднощі у зв'язку з використанням у п. 20-7 Розд. XI Перехідні положення КПК України поняття «керівник прокуратури», адже в процесуальному законі такий термін відсутній, натомість в п. 9 ч. 1 ст. 3 КПК України розкривається визначення «керівника органу прокуратури» (Генеральний прокурор, керівник обласної прокуратури, керівник окружної прокуратури та їх перші заступники і заступники, які діють у межах своїх повноважень).

Від правильного з'ясування змісту й застосування цього поняття залежить можливість використання як доказів матеріалів, отриманих за допомогою тимчасового доступу до речей та документів, адже прийняття постанови неуповноваженою особою зведе нанівець можливість використання зібраної документації у доказуванні.

Річ у тім, що нерідко як у процесуальному законі (ч. 1 ст. 155, ч. 1 ст. 158, ч. 3 ст. 294, ч. 2 ст. 481 КПК України), так й на галузевому рівні у Законі України «Про прокуратуру» (ст.ст. 24, 25) термін «керівник прокуратури» (національного, обласного або окружного рівня) трактується окремо від своїх заступників та першого заступника.

Беручи до уваги, що п. 20-7 Розд. XI Перехідні положення КПК України охоплює найбільш поширені види документів, до яких здійснюється тимчасовий доступ як у прифронтовій зоні, так й на всій іншій території держави, важливо, як убачається, уніфікувати понятійний апарат цієї норми з термінологією процесуального закону, що оптимально враховує особливості регулювання таких правовідносин. Отже, п. 20-7 Розд. XI Перехідні положення КПК України після слова «керівником» пропонується доповнити словом «органу», що забезпечить необхідну правову визначеність процедури тимчасового доступу до речей та документів й полегшить практичну реалізацію згаданого припису.

З огляду на те, що у розслідуванні економічних кримінальних правопорушень в орбіту уваги проку-

рора та слідчого судді часто потрапляють майнові активи різних видів, варто зупинитися на окремих проблемах забезпечення законності накладення арешту на майно у випадку закриття кримінального провадження.

Про актуальність цього питання свідчить той факт, що лише до АРМА протягом тижня надійшло арештованого майна на близько 15 млрд грн [5]. Накладення арешту на російські активи як захід забезпечення кримінального провадження застосовано у значній кількості кримінальних проваджень, зокрема резонансних (ТОВ «Аерок», ТОВ «ІС «Либідь» («Ocean Plaza Project LTD»), Глухівський кар'єр кварцитів, ТОВ «Брокард-Україна», ТОВ «ТТБК» («ТУІ Україна») тощо).

Відомчий наказ Генерального прокурора № 309 від 30 вересня 2021 р. «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні» [6] вимагає від представників наглядового відомства вживати заходів, передбачених ст.ст. 96-1, 96-2 КК України, ст.ст. 100, 170–174 КПК України, стосовно забезпечення спеціальної конфіскації, а також вирішення долі вилучених та арештованих речей і документів у разі закриття кримінального провадження.

Наказом Генерального прокурора № 10 від 26 січня 2022 р. затверджено Стандарти діяльності прокурорів у сфері захисту інвестицій у досудовому розслідуванні [7], зокрема, визначено такий стандарт, як забезпечення законності накладення арешту на майно. Одним з елементів вказаного стандарту відомчий нормотворець розглядає встановлену в ч. 2 ст. 174 КПК України вимогу, відповідно до якої прокурор одночасно з винесенням постанови про закриття кримінального провадження скасовує арешт майна, якщо воно не підлягає спеціальній конфіскації.

Водночас основні проблеми виникають у ситуаціях, коли питання про скасування арешту майна залишається невирішеним після винесення постанови слідчого про закриття кримінального провадження. Процесуальною ж фігурою слідчого, як відомо, охоплюються не тільки слідчі поліції, СБУ чи ДБР, але й детективи Бюро економічної безпеки та Національного антикорупційного бюро.

Річ у тім, що слідчий, на відміну від прокурора, не наділений повноваженнями скасовувати арешт майна, накладений ухвалою слідчого судді у досудовому розслідуванні. Чіткого процесуального механізму вирішення цього питання у КПК України не визначено.

Судова практика звільнення майна з-під арешту навіть на рівні Верховного Суду останніми роками розвивалася неоднозначно [8-10] – в одних випадках це питання вирішувалося за правилами цивільного судочинства, в інших – у межах кримінального провадження.

В одній з останніх постанов Велика Палата Верховного Суду була змушена відійти від свого раніше наданого висновку, сформульованого у постанові від 15 травня 2019 р. у справі N 372/2904/17-ц, звернувши увагу на те, що спір стосовно звільнення майна з-під арешту є приватноправовим, якщо арешт накладено на майно особи, яка не була учасником кримінального провадження, розпочатого за КПК України 1960 р. та завершеного (вирок, постановою про закриття провадження) у порядку, передбаченому КПК України 1960 р. або КПК України 2012 р. Залежно від суб'єктного складу учасників цього спору його слід розгля-

дати за правилами цивільного чи господарського судочинства.

Якщо арешт накладено за КПК України 2012 р. на майно особи, яка не є учасником кримінального провадження, то вирішення питання про зняття такого арешту й оскарження відповідних дій або бездіяльності слідчого у кримінальному провадженні здійснюються за правилами КПК України 2012 р. [10].

З метою забезпечення належного рівня правової визначеності як елемента принципу верховенства права уникнення неоднозначних тлумачень й повноцінної реалізації імперативів, закладених у вищезазначеній постанові Великої Палати Верховного Суду, вбачається за необхідне чітко визначити у законодавчій площині механізм розгляду в суді питання про скасування арешту майна шляхом доповнення ч. 3 ст. 174 КПК України абз. 2 такого змісту: *«Після винесення постанови слідчого про закриття кримінального провадження скасування арешту майна, накладеного відповідно до вимог цього Кодексу, здійснюється в порядку, передбаченому частиною другою цієї статті»*.

Дедалі ширшого застосування у кримінальних провадженнях економічної спрямованості отримує ч. 5 ст. 616 КПК України. Вказана норма передбачає, що за клопотанням підозрюваного, обвинуваченого слідчий суддя, суд має право ухвалити рішення про зміну запобіжного заходу у вигляді застави на особисте зобов'язання, якщо відповідне клопотання обґрунтовується бажанням використати кошти, передані в заставу (у повному обсязі або частково), для внесення на спеціальні рахунки Національного банку України для цілей оборони України. Очевидно, що роль судового контролю у вирішенні питання про зміну запобіжного заходу вимагає зваженого підходу й знаходження балансу інтересів кримінального провадження й підтримки обороноздатності держави.

ВИСНОВКИ

Отже, в умовах воєнного стану набула подальшого нормативного впорядкування диференційована (дуалістична) модель реалізації судового контролю та прокурорського нагляду, в межах якої паралельно співіснує загальний (стандартний, звичайний) механізм контрольно-наглядової роботи (на більшій частині території держави, де умовно безпечно) та особливий режим, що визначено Розд. IX-1 КПК України (у тих регіонах, де через активні бойові дії чи інші обставини відсутня об'єктивна можливість виконання слідчим суддею повноважень).

У місцевостях, де застосовується особливий режим досудового розслідування, нормативний підхід законодавця відображає чітку тенденцію істотного перерозподілу контрольних повноважень від слідчого судді до керівника органу прокуратури. Прокурорський нагляд став основним, домінуючим механізмом забезпечення дотримання законності на цій ділянці із всеохоплюючими правовими можливостями, що покладає підвищену відповідальність на суб'єктів їх реалізації.

З метою вдосконалення механізму судового контролю та прокурорського нагляду за діяльністю органів, уповноважених розслідувати економічні кримінальні правопорушення, доцільно п. 20-7 Розділу XI Перехідні положення КПК України після слова «керів-

ником» доповнити словом «органу», а ч. 3 ст. 174 КПК України доповнити абз. 2 такого змісту: «Після винесення постанови слідчого про закриття кримінального провадження скасування арешту майна, накла-

деного відповідно до вимог цього Кодексу, здійснюється в порядку, передбаченому частиною другою цієї статті».

Список використаних джерел

1. Беспалько І.Л., Кисельова О.М. Повноваження прокурора як учасника кримінального провадження під час воєнного стану в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 4. С. 362-365.
2. Гловюк І.В. Перспективи удосконалення судового контролю у період воєнного стану: законопроектні пропозиції. *Українська кримінальна юстиція в умовах війни: матеріали VIII (XXI) Львівського форуму кримінальної юстиції* (м. Львів, 9–11 червня 2022 р.) / упорядник І.Б. Газдайка-Василишин. Львів, 2022. С. 71-73.
3. Лапкін А.В. Функціонування судів та прокуратури в умовах російсько-української війни. *The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects*: Scientific monograph. Riga: "Baltija Publishing", 2022. С. 1208-1214.
4. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України "Про попереднє ув'язнення" щодо додаткового регулювання забезпечення діяльності правоохоронних органів в умовах воєнного стану: Закон України № 2111-IX від 3 березня 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2111-20#Text> (дата звернення: 15.12.2022).
5. За матеріалами СБУ в управління держави передано арештовані активи на близько 15 млрд грн: сайт Служби безпеки України. URL: <https://ssu.gov.ua/novyny/za-materialamy-sbu-v-upravlinnia-derzhavy-peredano-areshtovani-aktyvy-na-blyzko-15-mlrd-hrn>
6. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора № 309 від 30 вересня 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text>
7. Стандарти діяльності прокурорів у сфері захисту інвестицій під час досудового розслідування: затверджено Наказом Генерального прокурора № 10 від 26 січня 2022 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010905-22#Text>
8. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 15 травня 2019 року у справі № 372/2904/17-ц. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/82096363>
9. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 24 квітня 2019 року у справі N 2-3392/11 URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/81691819>
10. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 30 червня 2020 року у справі № 14-516цс19 URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/90458966>

References

1. Bepalko I.L., Kyselova O.M. Powers of the prosecutor as a participant in criminal proceedings during martial law in Ukraine. *Legal scientific electronic journal*. 2022. № 4. pp. 362-365. (in Ukrainian).
2. Hloviuk I.V. Prospects for improving judicial control during martial law: legislative proposals. *Ukrainian criminal justice in conditions of war: materials of the VIII (XXI) Lviv Criminal Justice Forum* (Lviv, June 9–11, 2022) / compiled by I.B. Hazdaika-Vasylyshyn. Lviv, 2022. pp. 71-73. (in Ukrainian).
3. Lapkin A.V. The functioning of the courts and the prosecutor's office in the conditions of the russian-ukrainian war. *The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects*: Scientific monograph. Riga, 2022. pp. 1208-1214. (in Ukrainian).
4. On amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine and the Law of Ukraine "On Pretrial Detention" regarding additional regulation of law enforcement activities under martial law: Law of Ukraine No. 2111-IX dated March 3, 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2111-20#Text> (in Ukrainian).
5. According to the materials of the SBU, seized assets worth about UAH 15 billion were transferred to the state administration: website of the Security Service of Ukraine. URL: <https://ssu.gov.ua/novyny/za-materialamy-sbu-v-upravlinnia-derzhavy-peredano-areshtovani-aktyvy-na-blyzko-15-mlrd-hrn> (in Ukrainian).
6. On the organization of activities of prosecutors in criminal proceedings: Order of the Prosecutor General No. 309 of September 30, 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text> (in Ukrainian).
7. Standards of activities of prosecutors in the field of investment protection during pre-trial investigation: approved by Order of the Prosecutor General No. 10 of January 26, 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010905-22#Text> (in Ukrainian).
8. Decision of the Grand Chamber of the Supreme Court of May 15, 2019 in case No. 372/2904/17-ц. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/82096363> (in Ukrainian).
9. Decision of the Grand Chamber of the Supreme Court of April 24, 2019 in case N 2-3392/11. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/81691819> (in Ukrainian).
10. Decision of the Grand Chamber of the Supreme Court of June 30, 2020 in case No. 14-516цс19 URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/90458966> (in Ukrainian).

Serhii IVANYTSKYI

Doctor of Legal Sciences, Associate Professor, Professor of department, National academy of internal affairs

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8426-100X>

e-mail: serg.infoline@gmail.com

Demyd MOROZOV

PhD in Legal Sciences, Associate Professor of department, Luhansk state university of internal affairs named after E.O. Didorenko

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1114-9033>

e-mail: demyd.morozov@gmail.com

Viktorii IVANYTSKA

PhD in Legal Sciences, chief specialist of the department, Main Department of Criminal Justice of the Directorate of Justice and Criminal Justice of the Ministry of Justice of Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6976-2183>

e-mail: p-victoria@ukr.net

Oleksandr PUPYNIN

senior lecturer, Luhansk state university of internal affairs named after E.O. Didorenko

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5690-6552>

e-mail: alex1974pan@i.ua

PROBLEMS OF JUDICIAL CONTROL AND PROSECUTOR'S SUPERVISION OVER THE ACTIVITIES OF BODIES AUTHORIZED TO INVESTIGATE ECONOMIC CRIMINAL OFFENSES UNDER MARTIAL LAW

Introduction. In 2022, the Ukrainian legislator transformed the national model of judicial control and prosecutor's supervision over compliance laws in criminal proceedings and repeatedly made changes to its procedural mechanism. During the period of martial law, new problems of an organizational and procedural nature arose, in particular, in the field of ensuring compliance legality of the investigation of criminal offenses in the economic sphere. The foregoing predetermines the actuality of the study of these issues in the framework of this paper.

The purpose of the paper is a scientific analysis of the problematic issues of judicial control and prosecutor's supervision over the activities of bodies authorized to investigate economic criminal offenses under martial law.

Results. The paper drew attention to the fact that in the regions of Ukraine, where a special regime of pre-trial investigation is applied, control powers were significantly redistributed from the investigating judge to the head of the prosecutor's office. Prosecutorial supervision has become the main, dominant mechanism for ensuring compliance with the rule of law, which imposes increased responsibility on the subjects of its realization.

In the work, special attention was paid to the study of controversial issues of ensuring compliance legality of temporary access to things and documents and arrest of property, which is due to the mechanism for committing and exposing economic criminal offenses.

The latest prosecutorial and judicial practice, doctrinal works of scientists were studied, recommendations were formulated for optimizing control and supervisory activities in this area.

Conclusion. In order to improve the mechanism of judicial control and prosecutorial supervision, the necessity of supplementing paragraph 20-7 of Section XI of the Transitional Provisions of the Code of Criminal Procedure of Ukraine after the word "head" with the word "body", as well as supplementing part three of Article 174 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine with the second paragraph of the following content, was argued: "After issuance of an investigator's decision to terminate criminal proceedings, the arrest of property imposed in accordance with the requirements of this Code is canceled in the manner prescribed by part two of this article".

Keywords: judicial control, prosecutor's supervision, martial law, criminal offense